

CivilsTap

Quality & Affordable Education

PUNJAB PCS

MAINS

PREVIOUS YEAR QUESTIONS

2014-2021

PUNJABI LANGUAGE

www.civilstap.in

 +91 9056723751

PPSC MAINS PYQ : PUNJABI LANGUAGE

2020

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੇਠਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਗੈਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਮੱਝ ਦੇ ਤੂਈ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੌਰਨ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੇੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗੈਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸਹਿਤੀ ਦੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੋਈ ਭੇਟਾ ਨੂੰ ਵਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਲੀ ਦੇ ਉਲਟ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਸਾਡੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰੰਪਰਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਪਾਤਰ ਗੈਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਦੈਤਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜਾਦੂ-ਅੰਸ਼ ਦਾ ਆ ਜਾਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤੱਥ ਲੱਭ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅਬੋਧ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜਾਦੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਾਦੂਗਰੀ ਦੀ ਇਹ ਲੜੀ ਅੱਜ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੱਥ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਦੂ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਸੀ। ਜਾਦੂ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਹੀ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਰਵਾਇਤਾਂ ਚੱਲ ਪੈਦੀਆਂ ਸਨ, ਸੀਨਾ ਬਸੀਨਾ ਇਹ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੌਖਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਜਾਦੂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਧਰਮ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਤਵੀਤਾਂ, ਧਾਗਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀ ਫਿਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਜਾਦੂ ਆਸਰੇ ਇਹ ਲੋਕ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਗਰ ਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਇਹ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਰਾਂਝਾ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਹਿਰਦਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਦੇਵਤਾ ਬਣ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਧਰਮ ਸੰਪਰਦਾ ਉਸਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਕਿਊਪਿਡ (Cupid) ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ।

(a) ਰਾਂਝਾ ਪਿਆਰ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ?

ਉੱਤਰ: ਪੈਰੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਂਝਾ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਹਿਰਦਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਦੇਵਤਾ ਬਣ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਧਰਮ ਸੰਪਰਦਾ ਉਸਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਕਿਊਪਿਡ (Cupid) ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਪਿਆਰ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਸੰਪਰਦਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ।

(b) ਰਵਾਇਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਕੀਦਾ ਕਦੋਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ?

ਉੱਤਰ: ਜਦੋਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਰਵਾਇਤਾਂ ਚੱਲ ਪੈਦੀਆਂ ਸਨ, ਸੀਨਾ ਬਸੀਨਾ ਇਹ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੌਖਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਧਰਮ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਅਕੀਦਾ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

(c) ਅਬੋਧ ਲੋਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਦੂ ਕਿਉਂ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ: ਅਬੋਧ ਲੋਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਦੂ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤੱਥ ਲੱਭ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅਬੋਧ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜਾਦੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੱਥ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਦੂ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਸੀ।

(d) ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਦੂ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਕੌਣ ਲੋਕ ਹਨ?

ਉੱਤਰ: ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਬੋਧ ਲੋਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਦੂ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਜਾਦੂਗਰੀ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਦੀ ਇੱਕ-ਤਿਹਾਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਢੁਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਵੀ ਲਿਖੋ:

ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਬਾਕੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕਿੱਥੇ ਕੁ ਤੱਕ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਵੀ ਨੇ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ। ਚੌਪਾਸੀ ਪਸਰੇ ਹੋਏ ਹਜ਼ੂਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਅਣਚਾਹਿਆ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੁਖਾਵਾਂ ਵੀ। ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਾਂਮਾਤਾਂ ਵੀ। ਉਹ ਝਿਲਮਿਲਾਉਂਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਗਰਜਦੀਆਂ ਵੀ। ਇਸ ਝਿਲਮਿਲਾਹਟ ਅਤੇ ਗਰਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਗੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਹੀ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਚਾਰਗੀ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਗਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਚੁਰਾਹੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਏਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਬੇਬਾਕੀ ਹੋ ਕੇ ਡਰਾਉਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਭੈ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਭੈ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ? ਜੇ ਕੋਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ? ਜੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਫਿਤਰਤ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਫਿਤਰਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਔਕਾਤ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ, ਕਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰੋਟੀ-ਰੋਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੰਘਰੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਨਕਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਕਦੇ ਰੋਟੀ-ਰੋਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਉਸਰੇ ਹੋਏ ਆਡੰਬਰਾਂ ਨੂੰ। ਇਹ ਆਡੰਬਰ ਜਦੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਫਤੂਰ ਬਣ ਕੇ ਗੁਰਜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਵੈ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਕੁਝ ਆਰਦਿੱਸਦਾ ਹੈ ਨਾ ਪਾਰ। ਦਿੱਸਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਆਡੰਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਆਦਿ ਨਾ ਅੰਤ। ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਅੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਇਹ ਪੱਟੀਆਂ ਕਦੇ ਸਾਨੂੰ ਸਵੈ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਸਕਣਗੀਆਂ? ਇਹ ਹੈ, ਉਹ ਚਿੰਤਾ, ਜਿਹੜੀ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰੇ ਅੰਦਰ ਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਬੇਬਾਕੀ ਹੋ ਕੇ ਗੁੰਜਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੀ ਕਰਾਂਮਾਤ ਆਪਣੀ ਘੁਮੇਰ ਪਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਘੁਮੇਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੀ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਦਾ ਹਾਸਾ ਬਹੁਤ ਡਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਡਰ ਅਤੇ ਹਾਸੇ ਦਾ ਆਪੇ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਡਰ ਨੂੰ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਸੇ ਨੂੰ। ਡਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਏਨਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਸਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਬਾਕੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੈ? ਦੋਸਤੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਬਣ-ਬਣ ਉੱਠਣਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਦਾ ਦਾਰੂ ਬਣ-ਬਣ ਮਿਲਣਾ ਤਾਂ ਦਸਤੂਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਕਿੱਥੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਈਏ ਉਹ ਅੱਖਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਣੀਂ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਣ? ਕਿੱਥੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਈਏ ਉਹ ਜੁਰਅਤ ਜਿਹਣੀ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਪਰਾਏ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਨਾ ਕਰੇ? ਅਤੇ ਕਿੱਥੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਈਏ ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਜਿਹੜੀ ਦਵੈਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੇ? ਕੀ ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ? (440 ਸ਼ਬਦ)

ਸਿਰਲੇਖ:

ਬੇਬਾਕੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼

ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ (ਲਗਭਗ ਇੱਕ-ਤਿਹਾਈ):

ਇਸ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਬੇਬਾਕੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੋਵੇਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਹਜ਼ੂਮ, ਕੁਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਆਡੰਬਰ ਅਣਚਾਹੇ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਹਿ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਤੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਮਾਜਕ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਇਸਨੂੰ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਇਹ ਦਬਾਅ ਕਦੇ ਕਦੇ ਡਰਾਉਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਡਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਡਰ, ਹਾਸੇ, ਬੇਬਾਕੀ, ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਫਿਤਰਤ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਫਸੀ ਸੋਚ, ਆਡੰਬਰਾਂ ਕਾਰਨ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਜੁਰਅਤ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਵੈਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਸਵੈ ਅਤੇ ਰੂਹ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਸਕੇ।

3. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸੌ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ:-

1) ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਰਾਹਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਨੁਚਿਤ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।

ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ,

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਵਿਸ਼ਾ: ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਨੁਚਿਤ ਵੰਡ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ।

ਮਾਣਯੋਗ ਜੀ,

ਸਨਮਾਨ ਸਹਿਤ ਨਿਵੇਦਨ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲੀਆ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਸਮੱਗਰੀ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਨ, ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ-ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਤੱਕ ਸਮਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ। ਕਈ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਮੂਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਹੰਕਾਰਪੂਰਨ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਚਿਤ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਤੋਸ਼ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਨਾਲ ਹੀ, ਰਾਹਤ ਵੰਡ ਲਈ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਐਸੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾ ਬਣੇ।

ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦਿਓਗੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲੇਗਾ।

ਆਪਕਾ ਆਭਾਰੀ,

[ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ]

[ਪਤਾ]

[ਤਾਰੀਖ]

2) ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਸੰਕਟ ਬਾਰੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ

ਮਾਣਯੋਗ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ ਜੀ,

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ,

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਵਿਸ਼ਾ: ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨਾਲ ਉਤਪਨ ਸੰਕਟ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੁਝਾਅ।

ਮਾਣਯੋਗ ਜੀ,

ਸਨਮਾਨ ਸਹਿਤ ਨਿਵੇਦਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਹਨ:

- (1) ਹਰ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਗੱਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ।
- (2) ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਕਿੰਗ ਲਈ ਡਾਟਾਬੇਸ।
- (3) ਪਸ਼ੂ ਛੱਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ।
- (4) ਪਸ਼ੂ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਜਟ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ।
- (5) ਜਨ-ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸਚੇਤ ਕਰਨਾ।

ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੋਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕੇ।

ਆਪਕਾ ਆਭਾਰੀ,

[ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ]

[ਪਤਾ]

[ਤਾਰੀਖ]

4. ਹੇਠਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪਰੀਖਿਆ-ਉਪਯੋਗੀ, ਸੂਚੱਜੇ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 400-ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਿਬੰਧ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਸ਼ਾ ਗੰਭੀਰ, ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਅੰਕ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

1) ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ : ਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਪਛਾਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ, ਸੂਫੀ ਕਲਾਮ, ਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੋਚ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਆਸ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਸਮਕਾਲੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਵੇਂ ਹੀ ਗਹਿਰੇ ਚਰਚਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਅੱਜ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੱਕੀ, ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਪਹੁੰਚ ਨੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਯੂਟਿਊਬ, ਸਪਾਟੀਫਾਈ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਗਾਇਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਭਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਉਦਯੋਗ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੀ ਹਨ। ਕਈ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ, ਨਸ਼ਿਆਂ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਮਨ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਧਾਰਾ, ਸੂਫੀਅਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਚੇਤਨਾ ਵਾਲੀ ਗਾਇਕੀ ਹਾਸੀਏ 'ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਗੀਤ ਅਕਸਰ ਤੁਰੰਤ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਲਈ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨਤਾ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਆਪਣੇ ਮੂਲਾਂ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜੁੜੇ। ਸਮਾਜਕ ਮਸਲਿਆਂ, ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਕਟ, ਪ੍ਰਵਾਸ, ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਜੀਵਨ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸੂਫੀ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਚੇਤਨਾ ਨਾਲ ਇਹ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਉੱਚੀ ਪਛਾਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2) ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ

ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਇੰਡੀਆ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਕਾਂਕਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਸ਼ਕਤ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਅਧਾਰਿਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਏ ਹਨ।

ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਆਧਾਰ, ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਆਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਯੂਪੀਆਈ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟ ਬੈਨਿਫਿਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਲਾਲੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਆਸਾਨ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ, ਟੈਲੀਮੈਡੀਸਿਨ, ਈ-ਕਾਮਰਸ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਐਪਸ ਨੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਗਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਮੌਸਮ, ਮਾਰਕੀਟ ਭਾਵ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੋਬਾਈਲ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ। ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਸਾਇਬਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਖਤਰੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਜੇ ਵੀ ਕਈ ਦੂਰਦਰਾਜ਼ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ, ਸਾਇਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਵਰਗ ਤੱਕ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਇੰਡੀਆ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

3) ਲੰਗਰ : ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਥਾ

ਲੰਗਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਾਨਤਾ, ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਭਰਾਤ੍ਰੀਭਾਵ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਅੱਜ ਵੀ ਸਮਾਜਕ ਕਲਿਆਣ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ।

ਲੰਗਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ-ਸਭ ਲਈ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਭੋਜਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ। ਜਾਤੀ, ਧਰਮ, ਅਮੀਰੀ-ਗਰੀਬੀ ਜਾਂ ਲਿੰਗ ਦੇ ਫ਼ਰਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੋ ਪੰਗਤ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਭੋਜਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੋੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇਪਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਲੰਗਰ ਸਿਰਫ਼ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੰਗਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੇਵਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭੁੱਖ ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਲੰਗਰ ਨੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੰਗਰ ਇਕ ਐਸੀ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜਕ ਕਲਿਆਣ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜੀਵੰਤ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਭਾਜਿਤ ਸਮਾਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

5. ਨਿਮਨ-ਲਿਖਤ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰੋ:

1. All of us are under close observation. Every time we enter a hotel, a restaurant, a mall, or for that matter even a temple, we are constantly watched and monitored by high-tech cameras. Round-the-clock surveillance has become the need of the hour. Though security cameras have become modern-day samurais, they have also brought with them their share of gaffes, goof-ups and guffaws. A couple of years ago, my modest nursing home didn't have the CCTV system in place, until one evening a person's bike was stolen. The victim was quick to report the matter to the police and I was awakened by cops in the middle of the night and ordered to reach the scene of the crime. Once there, they reprimanded me for the gross negligence of not installing security cameras and advised me to do it immediately to prevent a recurrence of such incidents.

ਅਸੀਂ ਸਭ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਟਲ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, ਮਾਲ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ-ਤਕਨੀਕੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਦੇਖੇ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਚੋਵੀ ਘੰਟੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੈਮਰੇ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੇ ਸਮੁਰਾਈ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ, ਭੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਹਾਸੇਯੋਗ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਜੁੜ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਮੇਰੇ ਸਧਾਰਣ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ ਵਿੱਚ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਚੋਰੀ ਨਾ ਹੋ ਗਈ। ਪੀੜਤ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਗਾ ਕੇ ਘਟਨਾ ਸਥਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੈਮਰੇ ਨਾ ਲਗਵਾਉਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਡਾਂਟਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕੈਮਰੇ ਲਗਵਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

2. (a) The cabinet secretary exhorted the chief secretaries to galvanise the state administration and use all resources at their disposal to tackle the recent surge in COVID.

b) India has no option but to try and diversify sources of supply to ensure sustained availability of crude oil supplies.

c) Mirza Ghalib is unparalleled in intensity of feelings, economy of words and novelty of expression.

d) His life and works have had a profound influence on our mental make-up, social structure and intellectual development.

e) As ill luck would have it, I forgot to invite him.

(a) ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਹਾਲੀਆ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਉਪਲਬਧ ਸਰੋਤ ਵਰਤਣ।

(b) ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਉਪਲਬਧਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(c) ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪਤਾ ਅਤੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਵੀਨਤਾ ਵਿੱਚ ਮਿਰਜ਼ਾ ਗ਼ਾਲਿਬ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਥੀ ਨਹੀਂ।

(d) ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਮਾਨਸਿਕ ਢਾਂਚੇ, ਸਮਾਜਕ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਿਆ ਹੈ।

(e) ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ।

6. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇ:

1. ਪਿੜ – ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਿੜ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।
2. ਮਾਲੂ – ਉਸ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮਾਲੂ ਹੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਗਈ।
3. ਕੁੱਪ – ਲੰਬੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
4. ਤੱਕਲਾ – ਬੁੱਢੀ ਮਾਈ ਉਨ ਕਤਣ ਲਈ ਤੱਕਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।
5. ਗੁਹਾਰਾ – ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਮਦਦ ਲਈ ਗੁਹਾਰਾ ਕੀਤਾ।

7. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਖਾਣ/ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ

1) ਟਿੰਡ ਚ ਕਾਨਾ

ਉਸਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਗੱਲ 'ਚ ਟਿੰਡ ਚ ਕਾਨਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਅਰਥ: ਛੋਟੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਰੁੱਸ ਜਾਣਾ)

2) ਨਗਾਰਖਾਨੇ ਚ ਤੂਤੀ

ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਉੱਥੇ ਨਗਾਰਖਾਨੇ ਚ ਤੂਤੀ ਵਰਗੀ ਸੀ।

(ਅਰਥ: ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਣਾ)

3) ਖੂਹ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਖੂਹ ਨੂੰ ਲੱਗਣੀ

ਪਿੰਡ ਦੀ ਮਦਦ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੰਮ ਆਈ-ਖੂਹ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਖੂਹ ਨੂੰ ਲੱਗਣੀ।

(ਅਰਥ: ਆਪਣੀ ਚੀਜ਼ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ)

4) ਬਿੱਲੀ ਦੀ ਗਲ ਟੱਲੀ ਬੰਨ੍ਹਣੀ

ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਕੰਮ ਲਈ ਬਿੱਲੀ ਦੀ ਗਲ ਟੱਲੀ ਬੰਨ੍ਹਣੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ।

(ਅਰਥ: ਜੋਖਿਮ ਭਰਾ ਕੰਮ)

5) ਪੁੱਟਿਆ ਪਹਾੜ ਨਿਕਲਿਆ ਚੂਹਾ

ਇੰਨੀ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਤੀਜਾ ਛੋਟਾ ਨਿਕਲਿਆ-ਪੁੱਟਿਆ ਪਹਾੜ ਨਿਕਲਿਆ ਚੂਹਾ।

(ਅਰਥ: ਵੱਡੀ ਉਮੀਦ, ਛੋਟਾ ਨਤੀਜਾ)

6) ਦਾਇਏ ਬੰਨ੍ਹਣਾ

ਝਗੜੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦਾਇਏ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੇ।

(ਅਰਥ: ਬੇਬਸ ਕਰ ਦੇਣਾ)

ਇੱਕ ਕਰੇਲਾ ਦੂਜਾ ਨਿੰਮ ਚੜ੍ਹਿਆ

ਦੋਵੇਂ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਹਾਲ ਹੋਰ ਮਾੜਾ-ਇੱਕ ਕਰੇਲਾ ਦੂਜਾ ਨਿੰਮ ਚੜ੍ਹਿਆ।

(ਅਰਥ: ਮਾੜੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਮਾੜਾ)

8) ਹਰਨ ਹੋ ਜਾਣਾ

ਪੁਲਿਸ ਆਉਂਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਚੋਰ ਹਰਨ ਹੋ ਗਿਆ।

(ਅਰਥ: ਭੱਜ ਜਾਣਾ)

9) ਡੰਗ ਟਪਾਉਣਾ

ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੰਗ ਟਪਾ ਕੇ ਘਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(ਅਰਥ: ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ)

10) ਭੱਠਾ ਬੈਠਣਾ

ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਭੱਠਾ ਬੈਠ ਗਿਆ।

(ਅਰਥ: ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਣਾ)

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਗੋਤਰ ਲਗਾ ਕੇ ਦੋ-ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਓ ਦੇ ਉੱਤਰ:

1. ਮਨ → ਮਨਮੋਹਕ, ਮਨਚਾਹਾ
2. ਉਪ → ਉਪਕਾਰ, ਉਪਯੋਗ
3. ਨਿਰ → ਨਿਰਭੈ, ਨਿਰਮਲ
4. ਅ → ਅਕਾਲ, ਅਨਮੋਲ
5. ਖੁਸ਼ → ਖੁਸ਼ਹਾਲ, ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ

9. ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9: ਪਿਛੇਤਰ ਲਗਾ ਕੇ ਦੋ-ਦੋ ਸ਼ਬਦ

- 1) ਕਾਰ
ਕਿਰਤਕਾਰ, ਸੇਵਾਕਾਰ
- 2) ਦਾਰ
ਦੁਕਾਨਦਾਰ, ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ
- 3) ਨਾਕ
ਦਰਦਨਾਕ, ਖ਼ਤਰਨਾਕ
- 4) ਹੀਣ
ਗਿਆਨਹੀਣ, ਧਨਹੀਣ
- 5) ਸਾਰ
ਸਾਰਗ੍ਰਹੀ, ਸਾਰਭੂਤ

10. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ:

ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ

- 1) ਜਖਮ, ਜੋ ਕੱਚਾ ਹੋਵੇ
ਨਾਸੂਰ
- 2) ਕਾਵਿ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੁੱਧ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਹੋਵੇ
ਵੀਰਕਾਵਿ
- 3) ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੱਝ ਜਾਂ ਗਾਂ

ਦੁੱਧਾਰੂ

4) ਚਾਰ ਪੈਰਾਂ ਵਾਲਾ ਜਾਨਵਰ

ਚੌਪਾਇਆ

5) ਦੂਜੇ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਕੀਤਾ ਅਹਿਸਾਨ ਨਾ ਜਾਣੇ

ਨਮਕਹਰਾਮ

(ਅਹਿਸਾਨਫਰਾਮੇਸ਼ ਵੀ ਸਹੀ ਹੈ)

11. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਠੀਕ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ

1. ਸਿਰਾਣਾ → ਸਿਰਹਾਣਾ
2. ਪੰਚੈਤੀ → ਪੰਚਾਇਤੀ
3. ਦੁਪੈਹਰ → ਦੁਪਹਿਰ
4. ਸੌਹਰਾ → ਸਹੁਰਾ
5. ਮਹਿਨਤ → ਮਿਹਨਤ

12. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਹੁ-ਆਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦੋ-ਦੋ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ:

1) ਵਾਰ

- ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੇਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਸਮਾਂ / ਦੁਹਰਾਵ)
- ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। (ਹਮਲਾ)

2) ਸੁਹਾਗਾ

- ਸੋਨੇ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਸੁਹਾਗਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ)
- ਇਹ ਜਿੱਤ ਟੀਮ ਲਈ ਸੁਹਾਗਾ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। (ਸ਼ੋਭਾ / ਮਾਣ)

3) ਸਰ

- ਅਧਿਆਪਕ ਸਰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। (ਸੰਬੋਧਨ)
- ਉਹ ਦਰਿਆ ਦੇ ਸਰ 'ਤੇ ਖੜਾ ਸੀ। (ਸਿਰਾ / ਮੁੱਢ)

4) ਸਾਰ

- ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸਾਰ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ। (ਸੰਖੇਪ / ਮੱਤਲਬ)
- ਉਸ ਨੇ ਬੀਮਾਰ ਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਾਰ ਲਈ। (ਦੇਖਭਾਲ)

5) ਆਰ

- ਨਦੀ ਦੇ ਆਰ-ਪਾਰ ਖੇਤ ਹਨ। (ਕੰਢਾ)
- ਤੀਰ-ਕਮਾਨ ਦਾ ਆਰ ਤੀਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ)

13. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ:**1) “ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਹੋ?” (ਵਾਕ ਕਿਸ ਕਾਲ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ?)**

ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ

(ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਿਆ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ)

2) “ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਰੋਟੀ ਖਾਧੀ।” (ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾ ਸ਼ਬਦ ਦੱਸੋ)

ਮੁੰਡੇ ਨੇ

(ਅਸਲ ਕਰਤਾ: ਮੁੰਡਾ)

3) “ਦਾਨੀ ਹੀ ਪੁੰਨ ਖੱਟਦੇ ਹਨ।” (ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਬਦ ਪਛਾਣੋ)

ਖੱਟਦੇ ਹਨ

4) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਦੀਰਘ ਸਵਰ ਹਨ?

3 ਦੀਰਘ ਸਵਰ

(ਆ, ਈ, ਊ)

5) “ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਚੋਰ ਦੇ ਸੋਟੀ ਮਾਰੀ।” (ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਨਾਂਵ ਆਏ ਹਨ?)

3 ਨਾਂਵ

(ਸਿਪਾਹੀ, ਚੋਰ, ਸੋਟੀ)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ:**1) “ਸੋਨਾ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਹੈ?**

ਸੋਨੇ ਦਾ / ਸੁਨਹਿਰਾ

(ਉਦਾਹਰਨ: ਸੁਨਹਿਰਾ ਸੋਨਾ)

2) “ਚਿੜੀ ਅਤੇ ਕਾਂ ਨੇ ਖਿਚੜੀ ਬਣਾਈ।” (ਯੋਜਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ)

ਅਤੇ

(ਇੱਥੇ ‘ਅਤੇ’ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਯੋਜਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ)

3) “ਉਸ ਨੇ ਜੂਆ ਖੇਡਿਆ ਅਤੇ ਕੰਗਾਲ ਹੋ ਗਿਆ।” (ਵਾਕ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੱਸੋ)

ਸੰਯੁਕਤ ਵਾਕ

(ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਗ ‘ਅਤੇ’ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ)

4) “ਕੁੜੀਆਂ ਪਾਣੀ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ।” (ਵਾਕ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵਾਚਕ ਬਣਾਓ)

ਕੁੜੀਆਂ ਪਾਣੀ ਭਰਨਗੀਆਂ।

5) “ਬਿਮਲਾ ਰੋਟੀ ਪਕਾਉਂਦੀ ਹੈ।” (ਵਾਕ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੱਸੋ)

ਸਰਲ ਵਾਕ

(ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੀ ਕਿਰਿਆ ਹੈ)

PCS MAINS PREPARATION BUNDLE

PUNJAB PCS

Mains

TEST SERIES

Starting on 21st December 2025

OFFLINE/ONLINE

+91 90567 23751

Fee 5000/-

PUNJAB PCS

COMBO COURSE

- * MAINS TEST SERIES
- * MAINS CRASH COURSE

Fee 8000/-

ONLINE/OFFLINE +91 90567 23751

PUNJAB PCS

MAINS

CRASH COURSE

STARTING ON 16TH DECEMBER

FEE- 5,000/-